

Terveys- ja vanhusasiainministeri

Pohjoismaiden neuvosto

Päivämäärä:
Yksikkö: Perusterveydenhuolto,
vanhuspolitiikka ja lainsäädäntö
Asianro: 1506408
Asiakirjanro: 1801089

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston kysymykseen E 8/2015

Pohjoismaiden neuvoston sosiaalidemokraattinen ryhmä esitti 28. syyskuuta 2015 seuraavan kysymyksen Pohjoismaiden hallituksille:

"Kuinka pitkälle Pohjoismaat, Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti ovat edenneet työssä, jonka tavoitteena on tupakaton Pohjola vuoteen 2040 mennessä?"

Vastaan Pohjoismaiden hallitusten puolesta seuraavasti:

Pohjoismaiden neuvoston suosituksessa, joka koskee työtä kohti tupakatonta Pohjola vuoteen 2040 mennessä, pidetään tärkeänä tupakan kulutuksen rajoittamista kansanterveyden edistämiseksi.

Pohjoismaiden hallitukset ovat yhtä mieltä hyvinvointivaliokunnan kanssa siitä, että kansanterveyttä tulee edistää. Kansanterveyttä pidetään erittäin tärkeänä kaikissa maissa. Terveyspoliittinen yhteistyö on pohjoismaisen yhteistyön tärkeimpiä priorisointeja ja sitä kehitetään sekä pohjoismaisten aloitteiden kautta että osallistumalla aktiivisesti kansainvälisiin aloitteisiin, jotka tähtäävät väestön terveyden edistämiseen.

Tupakkakysymykset ovat olleet pitkään esillä Pohjoismaissa, Ahvenanmaalla, Färsaarilla ja Grönlannissa, ja asiassa edistytään suurin harppauksin. Päivittäisen tupakoinnin yleisyys aikuisväestössä on viimeisten 10 vuoden aikana muuttunut seuraavasti:

Taulukko 1: Päivittäisen tupakoinnin prosentuaalinen esiintyvyys koko aikuisväestössä

Maa	Miehet	Naiset	Kaikki
Tanska (yli 15-vuotiaat)	2004: 28 2014: 17	2004: 23 2014: 17	2004: 25 2014: 17
Suomi (15–64 -vuotiaat)	2004: 27 2014: 17	2004: 23 2014: 14	2004: 25 2014: 15
Färsaaret (yli 15-vuotiaat)	2004: 28 2014: 26	2004: 32 2014: 18	2004: 30 2014: 22
Grönlanti (yli 18-vuotiaat)	2005: 56 2014: 56	2005: 61 2014: 57	2005: 59 2014: 57
Islanti (15–89-vuotiaat)	2004:21 2013: 11	2004:19 2013:12	2004:20 2013:11
Norja (16–74-vuotiaat)	2004: 27 2014: 14	2004: 25 2014: 13	2004: 26 2014: 13
Ruotsi (16–84-vuotiaat)	2004:14 2014:9	2004:19 2014:11	2004:16 2014:10
Ahvenanmaa (18–69-vuotiaat)	2011: 15	2011: 9	2005: 22 2011: 12

Huomautus: Taulukon luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska ikäryhmät eivät vastaa toisiaan. Ilmoituksia koskevilla vuosiluvuissa on maiden välisiä eroja.

Pohjoismaissa on myös useita erilaisia savuttomia tupakkatuotteita. Savuttoman tupakan käyttö ei ole mukana taulukossa 1, koska sitä on vaikea vertailla. Savutonta tupakkaa esiintyy monissa eri muodoissa ja sen käytön laajuus vaihtelee hyvin paljon eri Pohjoismaissa.

Tupakkakysymysten osalta pohjoismainen yhteistyö on hedelmällistä ja Pohjoismaiden terveysviranomaiset käsittelevät asiaa vuosittain kokouksissaan. Tanskan puheenjohtajakaudella 21.–22. toukokuuta 2015 Kööpenhaminassa järjestettiin Nordic Tobacco Control Meeting, jossa Pohjoismaiden tupakkakysymysten parissa työskentelevät virkamiehet vaihtoivat kokemuksia. Kaksipäiväiseen tapahtumaan sisältyi muun muassa kokemustenvaihtoa EU:n tupakkadirektiivin täytäntöönpanosta, sähkö-tupakasta ja uusista tupakkatuotteista sekä tupakoinnin lopettamiseen liittyvistä palveluista.

Sosiaali- ja terveyspolitiikan ministerineuvosto (MR-S) on tämän lisäksi aloittanut työn kehittääkseen kansanterveysalan yhteistyötä ja selvittääkseen, millä osa-alueilla pohjoismaisen yhteistyön laajentaminen olisi hyödyllistä. Tämän vuoksi MR-S päätti vuonna 2013 antaa toimeksiannon riippumattoman raportin laatimiseksi siitä, miten pohjoismaista terveysalan yhteistyötä voidaan kehittää ja vahvistaa seuraavien 5–10 vuoden aikana.

Ruotsin entinen ministeri ja valtiopäivien edustaja Bo Könnberg laati raportin, joka sisältää 14 ehdotusta terveydenhuoltoalan pohjoismaisen yhteistyön vahvistamiseksi. Kuten hyvinvointivaliokunta mietinnössään toteaa, yksi Könnbergin ehdotuksista koskee yhteistyön lisäämistä kansanterveyttä parantavissa toimissa, mukaan lukien alkoholi- ja tupakkakäytökset.

Vuonna 2014 MR-S käynnisti toimia, jotka koskevat raportin ehdotuksia mikrobilääkeresistenssistä, erityistason sairaanhoidosta, harvinaisista sairauksista, psykiatriasta, terveydenhuollon valmiudesta ja virkamiesvaihdosta.

MR-S ei ole ottanut konkreettisesti kantaa kaikkiin Bo Könnbergin raportin ehdotuksiin. Kansanterveysalan yhteistyö on yksi näistä ehdotuksista.

MR-S:n tulevan vuoden poliittisissa keskusteluissa selviää, pitävätkö Pohjoismaiden hallitukset tarpeellisena tarkistaa nykyistä kansanterveysalan pohjoismaista yhteistyötä, johon kuuluu myös alkoholi- ja tupakkapolitiikka.

Ystävällisin terveisin

Sophie Løhde / Erich Erichsen